

GEBren dokumentazio zentroko 2021eko udako artikulua nabarmenak

MARTÍN CRITIKIÁN, D. y MEDINA NÚÑEZ, M., 2021.
[Redes sociales y la adicción al like de la generación Z.](#)
Revista de Comunicación y Salud: RCyS, vol. 11, no. 1,
pp. 55-76. ISSN 2173-1675

Hainbat herrialdetako psikologoak eta teknologian adituak aspalditik ari dira ohartarazten sare sozialak maiz eta etengabe erabiltzeak mendekotasuna sor dezakeela, eta horrek, aldi berean, antsietatea, mendekotasun emozionala, motibazio-galera, autokontrolik eza eta suminkortasuna ekar ditzakeela. Chicago Booth School of Business (2012) egindako ikerketa baten arabera, sare sozialek tabakoak baino adikzio-ahalmen handiagoa dute, besteak beste, plataforma horietara sartzea erraza eta, gainera, doakoa delako. Azterlan honen helburu nagusia da *like*ak Z belaunaldian duen garrantzia eta eragina aztertzea, bai eta sare sozialen testuinguru soziala

aztertzea eta *like*ak belaunaldi horri eragiten ote dion eta nola eragiten dion ikertzea ere. Ikerketa hau egiteko, alde batetik, sare sozialei eta gazteek sare horiek erabiltzeko moduari buruzko berrikuspen bibliografikoa egin da, , eta identifikatu da zein diren haien sare gustukoenak, zenbat denbora eskaintzen dieten eta zer ondorio dituzten sare horiek giza burmuinean. Bestalde, landa-azterketa bat egin da Espainian, 18 eta 26 urte bitarteko 500 gaztek osatutako lagin batean (Z belaunaldia), sare sozialen erabilera ezagutzeko eta *like*ek haiengan duten eragina aztertzeko. Ondorioztatu da egunean hiru ordu baino gehiago erabiltzen dituztela sare sozialak, eta Instagram eta WhatsApp direla belaunaldi horren sare gogokoenak. Gizarte-talde horretako pertsona batzuek adierazi dute espero duten erantzuna jasotzen ez badute (like edo argitalpen osteko iruzkinetan) triste, segurtasunik gabe eta haserre sentitzen direla , baina, halere, ez dutela aldatzen edo egokitzen publikoki partekatzen duten eduki-mota, lor dezaketen *like* kopuruaren arabera. Azkenik, jasotako atzeraelikadurari garrantzi handirik ematen ez diotela dioten arren, jakinarazpenak aktibatu ohi dituzte sare sozialetan, gerta daitezkeen azken elkarrekintzen jakitun izateko.

SIMÓN MÁRQUEZ, M. del M., 2020. [Análisis de consumo de drogas y violencia en adolescentes y factores de riesgo](#). Universidad de Almería

Nerabearoa garapen-etapatzat hartzen da eta bere ezaugarriak dira maila psikologiko, biologiko eta sozialeko aldaketak; era berean, sentsazioak bilatzea eta ezagutza berriak eskuratzea ditu ardatz. Etapa hori bereziki interesgarria da, arrisku-jokabideak ugaritzen hasten direlako, hala nola substantzien kontsumoa eta indarkeriazko jokabideak. Era berean, nerabeek sare sozialak maiz erabiltzen dituzte, eta, ondorioz, aipaturiko jokabide mota horiek sustatzen dituzten jarrerak erakusteko erabiltzen dute.

Lehen Hezkuntzatik Bigarren Hezkuntzarako trantsizioan, nerabeek estres- eta antsietate-maila handiak pairatzen dituzte, ikastetxeak eta familiak karga akademikoa eta exigentzia-maila handiagoa dutelako. Horrek *burnout* akademikoa garatzea dakar, eta, ondorioz, ikasleen ongizatea murriztu egiten da ikastetxeetan. *Burnout* akademikoa akidura emozionaleko egoera gisa definitzen da, despertsonalizatorako joera duena, eta horrek errendimendu akademikoa murriztea dakar, jasaten duten presioak eta gainkarga akademikoa eraginda. Horren ondorioz, nerabeek ikasketekiko duten motibazioa gutxitu egiten da, ikasleek porrot-sentimenduak izaten dituzte, ez baitituzte aurreikuspen akademikoa betetzen eta alkoholaren kontsumoa erabiltzen baitute nekeari aurre egiteko estrategia gisa. Hala ere, *burnout* akademikoa hiru azpidimentsio ditu: akidura emozionala, zinismoa eta eraginkortasun akademikoa eza. Horregatik, ezinbestekoa da arrisku-jokabide horiei lotutako arrisku- eta babes-faktoreak ezagutzea eta zehaztea, horiek murrizteko. Hala eta guztiz ere, hainbat ikerketak aztertu dute *engagement* akademikoa faktore babeslea dela *burnout* akademikoa tasen hazkundearen aurrean, eta, ondorioz, baita alkohol-kontsumoaren eta indarkeriazko jokabideen aurrean ere. *Engagement* akademikoa berekin dakar nerabeek aktiboki parte hartzea eta ikasketetan zentratzea, errendimendua hobetuz eta testuinguru akademikora egokituz. *Engagement* akademikoa hiru dimentsioko ongizate psikologikoko egoera gisa aurkezten da: indarra, dedikazioa eta ikasketan zentratzea. Horregatik, doktorego-tesi honen bidez funtsezko hiru helburu lortzea proposatu zen, nerabeen arrisku-jokabideak sakon ezagutzeko eta *burnout*arekin eta *engagement* akademikoaekin duten harremana ezagutzeko.

URRESTI PADRÓN, I., FELICIANO GARCÍA, L. y SANTANA VEGA, L.E., 2021. [Acoso escolar y apego familiar: la perspectiva del alumnado agresor.](#)

Educatio siglo XXI: Revista de la Facultad de Educación, vol. 39, no. 2, pp. 325-344. ISSN 1989-466X, 1699-2105

Eskola-jazarpena mundu osoan gertatzen den fenomeno da, eta kezka handia eragiten du herrialde garatuak eta garapen-bidean dauden herrialdeetako hezkuntza-sistemetan. Azterlan honek honako hauek aztertzen ditu: batetik, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako ikasleen erasotzaile-profilean dauden aldeak, aldagai pertsonal, akademiko eta familiarretan oinarrituta; eta, bestetik, jokabide oldarkorren larritasunaren balorazioan dauden aldeak, ikasleen erasotzaile-profilearen arabera. Ikerketan Tenerifeko bi

ikastetxetako Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako 215 ikaslek parte hartu zuten. Datuak biltzeko galdetegi bat diseinatu zen, eta honako hauek landu ziren: ikasleen erasotze-mailak; ikasleek gurasoekin dituzten harremanen kalitatea; eta ikasleek eraso-egoerei egotzitako larritasuna. Emaitzen arabera, honako hauek izan dira eraso puntuaziorik altuenak lortu dituztenak: gizonak; errepikatzaileak; hezkuntza-maila baxua duten gurasoak; aitekin eta amekin alienazio-maila altua dutenak; eta aitarekin konfiantza-maila baxua dutenak. Erasotze-maila handiagoa duten ikasleek jokabide oldarkorrek larritasun txikiagokotzat jotzen dituzte erasotze-maila txikiagoa dutenek baino. Ondorioztatu da gazteen gizarte- eta familia-ezaugarri jakin batzuk, hala nola gurasoekiko konfiantza eta bi gurasoekiko integrazio-sentimendua, eskola-jazarpeneren aurkako faktore babesleak direla.